

obzor

NAJUTJECAJNIJI
TJEDNI MAGAZIN

SUBOTA, 18. LIPNJA 2011.,
BR. 400

**MITROPOLIT JOVAN: PAPA MOŽE U SRBIJU
AKO SE PRIJE TOGA POKLONI U JASENOVCU**

O POBAČAJU NE MOŽEMO ZAUZETI DRUKČIJI STAV OD ONOG KATOLIČKE CRKVE *Str. 18.*



PREPOLOVLJENI PAG

Dok kanal Pag – Košljun kroz otok čipke, sira i janjetine jedni pozdravljaju kao
priliku za **TURISTIČKI RAZVITAK OTOKA**, drugi vrište kako je riječ o
mutnim poslovima i projektu koji će uništiti okoliš



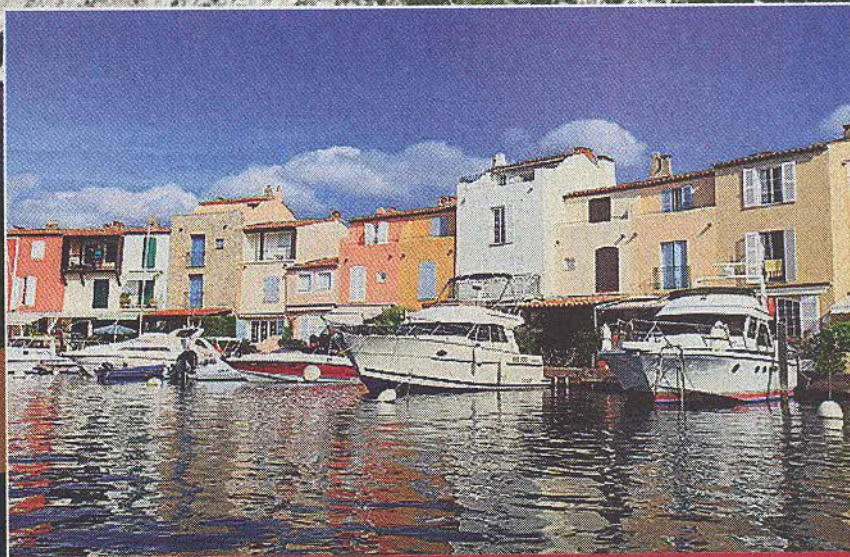
:: VILE, KAFIĆI, HOTELI Uz kanal planirana je gradnja tisuću "kreveta". Paško blato ostaje nedirnuto



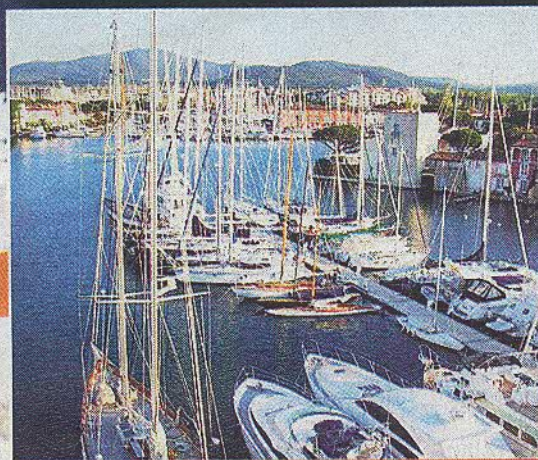
:: KILOMETRI ŠETNICE Uz cijelu dužinu južne obale kanala protezat će se atraktivno ureden lungo mare

Dok kanal Pag – Košljun kroz **OTOK ČIPKE, SIRA I JANJETINE** jedni pozdravljaju kao priliku za turistički razvitak otoka, drugi vrište kako je riječ o mutnim poslovima i projektu koji će uništiti okoliš

PREPOLOV



:: MALA VENECIJA Vizualizacija savršenog paškog prizora - kuće u stilu otočne arhitekture s vezovima "pod nosom"



:: MAMAC NAUČARIMA Sa sjeverne strane predviđena je jedna od dviju marina, vjerojatno ona za brodove duže od 20 m

LJENI PAG



OSIM PLOVNOG PUTA OD 6,6 KILOMETARA, PLANIRANA JE GRADNJA 600 VEZOVA, 1000



pišu

FRANE ŠARIĆ I MARKO ŠPOLJAR/VLM



Zašto otok Pag ne bi od slije-pog crijeva Jadrana postao raj za nautičare? Već vidim jedrilicaše kako iz Košljunskog zaljeva, kanalom koji para stijenu, ulaze u utrobu otoka. Potom im se s desne strane otvara pogled na solanu, a s lijeve kilometri šetnica uz more i plaže, tu i tamo koja luksuzna vila, kafić, restoran... Dok se približavate samom gradu Pagu, s desne vam strane pogled puca na stotine jarbola, "ciljate" ih pramcem i kroz male kanale uz otočiće plovi sve do svoga veza. Sidrite se i ulazite u ljetnikovac...

Otprilike tako izgleda vizija Želimira Doddera, čovjeka koji želi prepoloviti otok Pag na dva dijela. Njegova tvrtka Moreuz sa sjedištem u Zagrebu već nekoliko godina razvija projekt gradnje kanala kojim bi se

povezao grad Pag i Košljunski zaljev. Vrijednost projekta, kojemu je kanal Pag – Košljun samo kičma koja bi trebala "držati" svu silu turističke infrastrukture, procijenjena je na 1,6 milijardi kuna. Osim gradnje kanala, odnosno plovnog puta dugačkog 6,6 kilometara, na najužem dijelu 40 metara širokog i dubokog najmanje pet-šest metara, projekt predviđa i gradnju oko 600 vezova i oko tisuću "kreveta". Odnosno, planira se gradnja dviju marina – kod grada Paga i u Košljunskom zaljevu, od kojih bi jedna bila isključivo za brodove dužine dvadeset i više metara. Predviđa se i gradnja prvog hrvatskog jahtaškog kluba.

Želimir Dodder taj "Yacht Club Pag" zamišlja kao sustav manjih kanala i umjetnih otočića s dvjestotinjak vezova te gradnju više desetaka apartmana.

– Ne, nemojte mi molim vas spominjati tu ri-

ječ. Na žalost, apartman je u nas nepoželjan termin. Radije bih da ih nazivamo kućama za odmor. To bi zapravo bile luksuzne kuće visoke maksimalno dvije etaže – ispravlja nas Dodder. Vizija njegove tvrtke, osim navedenog, uključuje i gradnju još dvaju hotela, više kilometara plaža, biciklističkih staza i šetnica uz koje bi se nalazili i vodeni park, restorani, kafići... Nije isključena, kažu u tvrtki Moreuz, ni gradnja nekoliko ekskluzivnih vila s vezovima za brodove na jednom dijelu južne obale kanala.

Kanal ucrtan još davne 1985.

– Ideja gradnje kanala Pag – Košljun niti je nova niti je naša. U prostornom planu trasa je ucrtana još 1985. godine. I zapravo je vrlo logično rješenje ako uzmemo u obzir da dio kanala već postoji. Naime, prirodni zaljev ulazi četiri kilometara duboko u otok i kao da traži izlaz na otvoreno more s druge strane. A do njega nas dijeli samo dva i pol kilometra kamenjara. I brdo administrativnih prepreka – objašnjava Ivica Paradžik, direktor tvrtke Moreuz.

Iako je početak gradnje kanala još (dale-

OD PAGA DO KOŠLJUNA, KREVETA I DVIJU MARINA



:: Nizovi kuća za odmor uz budući kanal, svaka s vezom za brod, vizija je investitora Želimira Doddera koji nerado upotrebljava termin apartmani jer je, kako ističe, poprimio negativno značenje

Investitori ne kriju da bi se iskopom kamena financirala gradnja kanala, ali ističu da su rudna bogatstva u vlasništvu države

ka?) budućnost, Dodderova ideja podijelila je otočane. Mnogi građani, ali i nekoliko udruga, pobunili su se protiv projekta. Predstavnici nevladinih udruga peticijom su prikupili osam tisuća potpisa protiv gradnje kanala Pag – Košljun.

Dodderovi protivnici govore da je on šarlatan, da samo želi Talijanima prodati iskopani kamen i pobjeći s novcem, da će uništiti pašku solanu, ugroziti biljni i životinjski svijet...

Udruga Pažana Cvit soli, Udruga iznajmljivača soba i apartmana Pag, Eko Zadar i još nekoliko ekoloških udruga, kao i Facebook grupa "Protiv Kanala Pag – Košljun", u nekoliko su navrata isticali kako projekt nema nikakvu gospodarsku, ekonomsku ili turističku težinu, već upravo suprotno. Pažani koji se protive projektu gradnje kanala posebno su, čini se, osjetljivi na emotivno pitanje – na svoju solanu. Na pašku morskou sol po kojoj je, uz čipku i janjetinu, njihov otok i poznat.

– Ovdje nema ni pola metra dubine, a da bi tu mogli doći jahtaši i brojni jedrilicaari kako nam obećavaju, tu će se morati kopati do



Materijalom iz kanala nasulo bi se i oko 200 tisuća metara četvornih obale u paškoj uvali za gradnju oko dvije tisuće apartmana. Ili, u prijevodu, sagradila bi se gotovo dva nova Paga. Pa koja će to infrastruktura podnijeti?

Sanja Želehovski, udruga Cvit soli



To se zove širenje dezinformacija. Nećemo nasipati pašku uvalu niti graditi dvije tisuće apartmana. Kao što sam već rekao, nikakvog betoniziranja i gradnje megalomanskih apartmana neće biti.

Želimir Dodder, autor projekta

morske dubine, odnosno do četiri-pet metara, a to će potopiti ove bazene soli tik uz kanal. Pa tu ne mogu proći ni kaići, a kamoli jahte. A kakav tek vjetar puše! Bazeni soli opstali su dvije tisuće godina, trenutačno u solani za život zarađuje stotinu radnika, a sve bi moglo biti uništeno ako projekt prođe. Ma ako to njima prođe, u roku od šest do sedam godina, koliko su dali rok gradnje, uništiti će sve za idućih petsto godina – tvrdi Mate Donadić iz Udruge iznajmljivača soba i apartmana otoka Paga. – Solana ostaje! – poručuju iz tvrtke Moreuz.

– Trenutačno solana radi s možda i manje od deset posto kapaciteta. Južni i istočni dio solane je zapušten, a vanjski nasipi i ustave, spojevi između kazeta i mora, vrata koja se trebaju otvarati i zatvarati prema moru, sve je to u raspadu. Svim kritičarima projekta mogu poručiti samo to da će solana biti zaštićena gradnjom kanala. Učvrstit ćemo sve nasipe i zidove, urediti zapušteni dio kazeta solane. Štoviše, uredit ćemo i pristanište za utovar soli, a nakon toga solana bi stvarno mogla postati i turistička atrakcija. Uostalom, samim time što ćemo



1 :: Dok zeleni tvrde da će projekt uništiti solanu, investitor upozorava da je južni i istočni dio solane zapušten, a vanjski nasipi i ustave u raspadu

2 :: Terasa luksuznog mini hotela, jednog od mogućih turističkih sadržaja uz kanal
3 :: Prirodni zaljev, dubok četiri kilometra, na koji bi se trebao nastaviti kanal. Sviđa li vam se kako to izgleda danas?

4 :: Ovako investitor, tvrtka Moreuz, zamišlja obnovu sjevernog dijela solane i izlaz iz kanala na otvoreno more, u Košljunski zaljev. Izričito tvrdi da je direktor solane suglasan s projektom



ZELENI UPOZORAVAJU DA ĆE PROJEKT UNIŠTITI SOLANU, ARHEOLOŠKO NALAZIŠTE STARI PAG I MRIJESTILIŠTE

sagraditi kanal njegovim ćemo nasipom učvrstiti i sve konstrukcijske elemente solane. Tek da se zna, s projektom smo upoznali i direktora solane koji nam je rekao da nema ništa protiv našeg projekta jer je vidio da gradnja kanala solanu ničim neće ugroziti – kažu u Moreuzu.

Frane Fabijanić, jedan od članova pobunjenih paških udruga, dodao je da će se u slučaju gradnje kanala dogoditi i potpuno uništenje arheološkog nalazišta na lokaciji Stari grad. Aktivisti Marijan Paro i Rokšana Fabijanić tvrde da je kanal opasan i ističu bojazan za opstanak zaštićenih ptica, kao i za mrijestilište riba u neposrednoj blizini kanala.

Neki sumnjaju da je projekt gradnje kanala Pag – Košljun samo paravan za “betonizaciju i apartmanizaciju” njihova otoka.

– Ljudi koji guraju ovaj projekt kažu da će gradnja kanala trajati sedam godina, a to bi bila ekološka devastacija Paga. Naime, materijalom iz kanala nasulo bi se i oko 200 tisuća metara četvornih obale u paškoj uvali za gradnju oko dvije tisuće apartmana. Ili, u prijevodu, sagradila bi se gotovo dva nova Paga. Pa koja će to infrastruktura podnijeti? – pita se Sanja Želehovski iz udruge Cvit soli.

– To se zove širenje dezinformacija. Nećemo nasipati pašku uvalu niti graditi dvije

tisuće apartmana. Kao što sam već i rekao, nikakvog betoniziranja i gradnje megalomanskih apartmana neće biti. Jedino nasipanje, ako to baš moram tako nazvati, bit će gradnja malih umjetnih otočića unutar sustava kanala gdje predviđamo smjestiti jahtaški klub. Ukupna površina tog zahvata, znači i otočića i kanala, neće biti veća od deset hektara (100.000 metara četvornih, nap. a.). Priče o planu gradnje 2000 apartmana izmišljene su jer, kao što sam već rekao, na potezu uz cijeli kanal mi predviđamo gradnju tek oko tisuću “kreveta” – odgovara Želimir Dodder.

Mate Donadić uvjeren je da bi projekt kanala Pag – Košljun uništio ljekovito paško blato, a to je po njemu, dakle zdravstveni turizam, najveća šansa paškog gospodarstva. – To nije točno. Dio zaljeva gdje se

nalazi ljekovito blato nećemo ni taknuti. Ono je izvan trase kanala – tvrdi Dodder. Isto govori i gradonačelnik Paga Ante Fabijanić Njekulin (HSP). Kaže da kanal ni u jednom segmentu ne bi ugrozio ekologiju ni gospodarstvo otoka. Tvrdi kako kanal već i postoji u duljini od oko četiri kilometra i da je potrebno napraviti još samo dva i pol kilometra.

Ne možemo prodati kamen i pobjeći

– Uvjeren sam da Pag jednostavno mora u skoroj budućnosti izaći kanalom Pag – Košljun na otvoreno more kako bismo postali atraktivni jahtašima i jedriličarima. Mi sada ljeti gotovo i nemamo brodove, a od jahtaša i nema nikoga. Ma gotovo da nas i nema na nautičkoj karti Jadrana, a mi i te kako želimo nautičare i razvoj turizma. To se mora promijeniti – kaže gradonačelnik Paga. – Ništa projektom kanala ne bi bilo ugroženo. Ni bazeni soli, ni stari grad, ni ljekovito blato... To tvrde oni koji su išli od kuće do kuće skupljati peticiju i koji su govorili neistine, a sve radi svog osobnog dobitka, odnosno želje da dođu do vlasti. Činjenica jest da se predviđa i gradnja apartmana, odnosno više vila i marina, no nije riječ o apartmanizaciji. Gradnja bi bila na oko tri hektara, a možda i manje. No, o tom se projektu samo govori i mene sada



Pag mora u skoroj budućnosti izaći kanalom na otvoreno more kako bismo postali atraktivni nautičarima. Sada ljeti gotovo i nemamo brodove, a jahtaši nas potpuno zaobilaze Ante Fabijanić Njekulin, gradonačelnik

Studija nije odbačena, nego se doraduje

Studija utjecaja na okoliš kanala Pag – Košljun na sjednici državnog povjerenstva nije prošla, ali nije ni pala kako to tvrde nevladine udruge, naglašava Zvonko Gržetić, ravnatelj Hrvatskoga hidrografskog instituta (HHI). Studija je poslana na doradu, ističe, i najavljuje tužbe protiv udruga i medija koji su ustvrdili da je dobila katastrofalne ocjene. – Studiju su zajedno izradili 14 eminentnih tvrtki i 48 specijalista. Golemim timom koordinirao je HHI – objašnjava i napominje da je riječ o dokumentu koji je u izradi te još nije predstavljen javnosti. – “Stručni

komentari” udruge koji se odnose na kopanje kamena, nasipanje, neusklađenosti i slično nastali su na temelju sažetka prezentacije na kojoj su prikazani samo osnovni utjecaji na okoliš – naglašava Gržetić. Dodaje kako je i u sadašnjoj fazi studije postignuta ravnoteža štete i koristi te je nedvojbeno utvrđena korist lokalnoj zajednici veća od 600 milijuna kuna. – Naša obveza je da realno istražimo i predstavimo utjecaje na okoliš, kao i štete i koristi. Lokalna zajednica treba donijeti odluku je li im projekt prihvatljiv ili nije – poručuju iz HHI-a. (S. Vuković)



INVESTITOR OBEĆAVA SVAKOM U GRADU PAGU VEZ, DVA PARKIRALIŠTA I UDJEL U VLASNIŠTVU KANALA



:: Autori projekta priznaju da Francuzi slično razvijaju obalu već desetljećima

najviše zanima da Pag konačno dobije izlaz na virsko more. Sada je prioritet kanal. Na jesen ćemo imati javnu raspravu, pa će svi imati prilike reći što ih tišti i dobit će odgovor – kaže Ante Fabijanić Njekulin.

Sanja Želehovski iz udruge Cvit soli tvrdi da od samog početka projekt nije proveden u skladu sa zakonom te da još uvijek nije poznata ni cijena projekta, kao ni hoće li biti, ako se sagradi, u vlasništvu grada, države ili privatnog investitora.

– Procijenjenu vrijednost projekta sam naveo. Točno, potrebno je ishoditi još niz suglasnosti i dozvola za realizaciju cjelokupnog projekta jer je riječ o jedinstvenom projektu kakav se u nas još nije gradio. Naravno da je za provedbu projekta potrebno partnerstvo i Grada Paga, i županije, i države – kaže Dodder i dodaje da već ima zainteresiranih potencijalnih ulagača. A onda se osvrnuo i na kritike da projekt gura samo da se domogne rudnog bogatstva.

– Mi uopće ne skrivamo da projekt ima unutarnju financijsku podlogu, a to je kamen. Iskopom i prodajom kamena financirala bi se i gradnja kanala. Ali, nitko ne može na takav način puniti džepove. Kao što znate, rudna bogatstva u vlasništvu su države. Ma, mi čak nismo zainteresirani da budemo isključivi nositelji investicije. Možemo

biti suinvestitori, a možemo se jednostavno naplatiti i prodajom projekta koji razvijamo. Već danas naš uloženi novac i “know-how” procjenjujemo na 50 milijuna kuna. Uostalom, ako i kada dođe do realizacije projekta, država će raspisati natječaj. Mi možemo, ali i ne moramo pobijediti. Stoga su sve te priče o prodaji kamena kao našoj jedinjoj motivaciji deplasirane – tvrdi Dod-

1,6

milijardi kuna procijenjena je vrijednost projekta kanal Pag – Košljun, sa svim pratećim sadržajima

640

milijuna kuna izravne dobiti imala bi lokalna samouprava i država realizacijom projekta, tvrdi Dodder

der. Važno je, kaže, napomenuti da je projekt zamišljen tako da se izvodi u nekoliko faza, čime se otklanja svaka mogućnost da netko počne kopati, “pokupi” rudno bogatstvo i pobjegne.

Naime, u tvrtki Moreuz izradili su plan dinamike gradnje koji predviđa istovremene radove na nekoliko dijelova trase kanala, upravo da bi se izbjegla spomenuta opasnost, ali i kako bi se istovremeno kopao kanal tamo gdje vrijednog kamena nema, tamo gdje ga ima i tamo gdje je potrebno izvesti radove na prometnoj i mostovnoj infrastrukturi.

Hoće li se gradonačelnik okoristiti?

Gradonačelnik Paga nam je kazao da ga ne zanimaju optužbe na njegov račun da podržava projekt samo zato što posjeduje mehanizaciju i kamenolom. Članovi paških udruga, naime, tvrde da Fabijanić Njekulin želi dobiti još jedan kamenolom u tom poslu i da će se okoristiti. On to demantira i tvrdi da nema osobnih interesa u projektu. Na tvrdnje mnogih Pažana da za pet milijuna kubika kamena, koji će biti dobiven iz iskopa kanala, već postoje talijanski kupci, gradonačelnik Paga odgovara da će taj iskop biti u vlasništvu države i da je stoga jasno da on o tome ne može odlučivati, odnosno, da će se to riješiti javnim natječajem.

Tvrtka Moreuz odgovorila je i na kritike onih koji smatraju da bi gradnja kanala bila ekološka katastrofa.

– U studiji o utjecaju na okoliš maksimalno se vodila briga o ekologiji. Uvjeren sam da će od projekta biti višestruke koristi, a ne štete. Pa mi smo baš i zbog toga izabrali Hidrografski institut iz Splita iako smo mogli proći i jeftinije. I time smo htjeli dokazati vrijednost projekta. Ne mogu vam govoriti koliko smo platili studiju. Izračunali smo da će Pag nakon dovršetka projekta imati izravnu korist od 640 milijuna kuna – rekao je direktor Moreuza Ivica Paradžik.

Želimir Dodder građanima Paga nudi i “off-set” program.

– Svakom stanovniku osigurat ćemo jedan vez i dva parkirna mjesta unutar povijesne jezgre grada, održavat ćemo i uređivati okolne plaže, a nudimo i partnerstvo – od svakog stanovnika grada Paga učinit ćemo i dioničara, suvlasnika kanala Pag – Košljun – obećao je Želimir Dodder.

Projekt je trenutačno u fazi “popravnog ispita” pri Ministarstvu graditeljstva i zaštite okoliša koje je od investitora zatražilo doradu Studije o utjecaju na okoliš.

Nakon toga, sudbina kanala bit će u rukama političara – ako bude političke volje, Dodder tvrdi da će biti i zainteresiranih ulagača.